

MARCIN SEPEŁOWSKI

Koło Naukowe Prawa Rzymskiego „Bona Fides”,
Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Prezydencki projekt zmiany ustawy o referendum lokalnym – krok w kierunku udoskonalenia instytucji czy próba uciszenia wspólnot samorządowych?

30 sierpnia 2013 roku Prezydent RP skierował pod obrady Sejmu projekt ustawy o współdziałaniu w samorządzie terytorialnym na rzecz rozwoju lokalnego i regionalnego oraz o zmianie niektórych ustaw. Do grona tych „niektórych ustaw” należy także ustawa z dnia 15 września 2000 roku o referendum lokalnym. Wnioskodawca proponuje nowelizację wielu istotnych przepisów tego aktu normatywnego, postulując np. modyfikację progów frekwencyjnych wymaganych dla ważności referendum.

Obecnie zasadą jest, że głosowanie ma charakter rozstrzygający, gdy wzięło w nim udział co najmniej 30% uprawnionych do głosowania. Wyjątkiem są referenda w sprawie odwołania pochodzącego z wyborów bezpośrednich organu jednostki samorządu terytorialnego – dla ich ważności wymagane jest uczestnictwo nie mniej niż 3/5 liczby biorących udział w wyborze odwoływanego organu. Prezydencki projekt zakłada uniezależnienie, co do zasady, ważności referendów od liczby biorących w nich udział uprawnionych. Trzydziestoprocentowy próg frekwencyjny ma zostać utrzymany jako wymóg ważności referendów w sprawie samoopodatkowania, natomiast dla ważności referendów w sprawie odwołania pochodzącego z wyborów bezpośrednich organu jednostki samorządu terytorialnego konieczne ma być uczestnictwo co najmniej takiej liczby osób, jaka wzięła udział w wyborze tego organu.

Rozważania nad słusznością tej inicjatywy ustawodawczej stanowią przedmiot niniejszego referatu. Po krótkim wstępie, autor przedstawia ewolucję przepisów ustawowych przewidujących dla ważności referendum lokalnego wymóg osiągnięcia określonej frekwencji. Następnie przechodzi do zaprezentowania danych statystycznych ilustrujących praktykę stosowania omawianej instytucji. Po zapoznaniu czytelnika ze szczegółami prezydenckiego projektu, twórca artykułu poddaje propozycję nowelizacji ustawy o referendum lokalnym gruntownej krytyce. Całość wieńczy podsumowanie, w którym autor reasumuje swoje rozważania i formułuje pewne postulaty *de lege ferenda*.

Słowa kluczowe: referendum lokalne, ustawa o referendum lokalnym, samorząd terytorialny